

mot, la funció del sufix, faria més aviat esperar una terminació *-alh*, fet que tindria explicació fonètica automàtica en els parlars de Provença, on tota *-lh* final es despalatalitza (i en etapa subsegüent la *-l* resultant es vocalitza en *-u*); altrament tal despalatalització no és pas general en els parlars occitans moderns, però hi té considerable extensió en tot el Nord i Nord-est del domini, si bé no en gascó ni en l'Alt Llenguadoc: és doncs ben possible que la forma originària fos en el nostre mot **bregalh* o *bargalh*, que el TdF dona com a forma de l'occità antic (val a dir que no figura en el PDPF i no sé si no hem de mirarla com una forma postulada per Mistral, més que com a llegida en cap text, però de tota manera és una idea lògica i admissible).⁸

Acabarem citant alguns duplicats significatius que poden acabar de convèncer els possibles Tomàs d'aquesta segura etimologia: el *barjouid* «jaser, babiller», citat més amunt, en el Roergue es diu *bargoulhà* (correspondència dialectològica perfecta); *barjun*, que ultra «bavarderie» és «filasse de chanvre» i «chènevottes», té la forma *berjun* en llemosí i *bargun* o *bargadun* en el Roergue. També en la forma *bregà* sembla que s'ha donat el canvi semàntic «garlatiu», almenys el TdF ens dona *bregadouiro* «personne babillarde»²⁵ ultra 'bregadores', *bregatejà* i *bargatà* (llengd.) «bredouiller, marmotter, babiller, caqueter», que el TdF exemplifica en l'escriptor llengd. F. Azais, i en F. Lausel, que crec de la mateixa regió («per avé trop *bargatejat*», «en *bargatant* comme un sourcié»); en fi *barjaco* «personne bavarde» és *berjaco* en el Delfinat (TdF), on per tant el mot presenta la fonètica correcta segons la norma local, amb *j*, però amb la *e* etimològica conservada.

¹ Més recentment S. Espriu l'ha usat com a síndnim objectiu de 'prostituta professional'. Sense ser un abús de llenguatge, això és en realitat una llicència, que el poeta es permet, per a la conveniència del vers i la força expressiva del mot, però no és l'ús propi. Si no m'enganyo no s'ha usat, almenys amb caràcter tradicional i autòcton, en terres balears ni valencianes (no figura com a tal en *AlcM*, Figuera, Amengual, Unos Amigos, Escrig, etc.). ¿Tindria potser validesa en alguna part de Mallorca? Indubtablement és un mot predilecte de Bartomeu Fiol, que justament se'n serveix sovint i en forma molt expressiva, però ¿no hi haurà ací una influència personal d'Espriu i de les fonts lexicogràfiques barcelonines? — ² Per desgràcia no puc donar una notícia ferma de la seva forma, car no m'és conegut de Pallars, Ribagorça ni Aran. Pol en el seu vocabulari de la Vall d'Àneu registra *barjauta*: «mujer sin consideración social, de la que no se hace caso», sentit no estrany a l'ús comú del nostre mot, per cert. Joan Lluís m'explica que *barjaula* té el sentit de 'dona de conducta dubtosa', de Tremp cap avall, però a l'Alt Pallars és més aviat una dona «a qui li falta un bull, curta de gambals». En tot cas no podem fer gaire cas de la forma en *-auta* (seria important si existís, com a indicí confirmatori

que l'etimologia es troba en un nom de persona), car pot ser una errada d'impremta i de fet em diu Lluís que ell no l'ha sentida mai. — ³ Comença per ser incert el significat i fins la realitat del tal *barjard*, o almenys no té el significat que li suposa Montoliu mal guiat pel TdF. Mistral segons el seu hàbit ajunta dos mots: *bauchàs*, *baujàs* «grand niais, dadais», que és realment derivat de *baug* i s'usa com aquest en llenguadocià (ex. de Castor Favre, felibre del Gard), i aqueix *barjard* al qual posa l'abreviatura *lim*. (llemosí), però tot seguit explica que aquest és «celui qui accompagne l'amoureux chez les parents de la jeune fille, en Bas Limousin». És clar que en realitat el ben conegut *baujàs*, *baug*, 'beneit', no té més que una semblança vaguíssima amb aqueix *barjard* que en el sentit, ni en la forma ni en la geografia, té res a veure, ni de lluny, amb *barjaula* (¿potser manlleu del fr. *bauche*, *embaucher*?). — ⁴ Llavors un *Barjaula* femení fent parella amb *Barjau*, fóra ben normal, puix que *-aula* per *-ALDA* és resultat corrent en català (veg. supra BALDA ~ *baula*, *caulera*, *sauló* ~ *soldó*, *consoldar* ~ *consaular*, *sou* de *SOLDU*, etc.). I encara que en el cas de *Barjau* l'ètimon real no sigui germànic, ni en *-ALD*, l'analogia dels innombrables NP en *-au*, del tipus *Arnau*, provinents de *-ALD*, bastaria de tota manera per justificar la formació femenina en *-aula*. — ⁵ No sé realment si en aquesta hipòtesi judeo-talmúdica *-jau*, tindria una explicació natural i convincent. La idea de tota manera no apareix desencaminada, qui sap si fins i tot com a alteració de *Bar-Ioan(e)* o *Bar-Iona*, o més normalment en sentit fonètic *Bar-Iaym* 'fill del dia' o *Bar Iabue* 'fill de Déu' (si no és nom massa blasfem) o *Bar-Iob* (tenint en compte que *b* darrera vocal es canviava en *-u*, en fi de mot, en el parlar hebreu dels jueus catalans, com es veu pels Cants de Noces publicats per Riera i Sans) o bé *Bar-Iab(al)* (com sigui que *Iabal* és realment un nom jueu bfblic, veg. el glossari de la *Crest.* de Viscasillas). — ⁶ En definitiva, per tant, em decanto a creure que el cognom *Barjau* no sigui més originari que l'adjectiu *barjau*; al contrari, potser a la inversa. Potser és també un nom d'origen provençal, o bé si fos realment caldeo-hebraic resulti de la suma d'aquest antecedent semític amb un nom provençal. *Barjols* és una població del departament del Var il·lustrada per dos grans fets: el notable trobador *Elias de Barjols* era d'allí, i en la població hi hagué una famosa matança d'hugonots que ha esdevingut proverbial (veg. TdF). Avui es diu *Barjòu*, i de resultes d'això *Barjòu* es personifica en la forma que es pot veure explicada en el TdF. Sigui per influència de l'hipotètic nom hebreu o simplement per confusió amb l'adjectiu *barjau* 'xerraire' (apuntalat encara pel record dels infinits noms germànics en *-au*) el nom propi provençal *Barjòu* passaria a Catalunya convertit en *Barjau*. — ^{6a} Fóra infundat, és clar, dubtar de les dades del TdF quan són tan nombroses, lògiques i coincidents. D'altra banda es confirmen en altres